

Správa o činnosti hlavného hraničného splnomocnenca Slovenskej republiky za rok 2024

Hlavný hraničný splnomocnenec Slovenskej republiky v rozsahu svojej pôsobnosti plnil záväzky Slovenskej republiky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv so susednými štátmi, ako aj z nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 68/2022 o hraničných splnomocnencoch a o zmene nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2022 o zahraničných služobných cestách a prijatiach zahraničných delegácií a Štatútu hlavného hraničného splnomocnenca Slovenskej republiky schváleného uznesením vlády Slovenskej republiky č. 427 zo 4. septembra 2019 v znení zmeny schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 287 z 26. mája 2021.

Aktivity hlavného hraničného splnomocnenca Slovenskej republiky, hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky (ďalej len „hraničných splnomocnencov“), ich zástupcov, vrátane zahraničných partnerov smerovali k dodržiavaniu bezpečnostných záruk a poriadku na vnútorných hraniciach, ako aj ku kontrole vonkajších hraníc Slovenskej republiky. Spolupráca hranično-splnomocneneckého aparátu zmluvných strán prebiehala v súlade s bilaterálnymi a multilaterálnymi zmluvami. Aktívne prebiehala aj spolupráca operatívno-pátracích orgánov v boji proti nelegálnej migrácii, obchodovaniu s ľuďmi, falšovaniu dokladov, ako aj oblasť výmeny informácií. Na vonkajšej hranici Slovenskej republiky s Ukrajinou, kde stále prebieha vojnový konflikt (od 24. februára 2022) bola spolupráca naďalej zameraná najmä na oblasť boja proti nelegálnej migrácii a pašovaniu tovarov.

Na základe uskutočnených rokovaní, výmeny informácií a činnosti hranično-splnomocneneckého aparátu hodnotíme spoluprácu s jednotlivými krajinami nasledovne:

Ukrajina

Právnym základom rokovaní hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Ukrajiny je článok 10 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o režime na slovensko-ukrajinských štátnych hraniciach, spolupráci a vzájomnej pomoci v hraničných otázkach, podpísanej 14. októbra 1993 v Bratislave a platnej od 2. decembra 1994.

Rokovanie hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Ukrajiny sa z dôvodu pretrvávajúceho vojenského konfliktu uskutočnilo 18. apríla 2024 formou videokonferencie.

Strany sa vzájomne informovali o stave a vývoji situácie na spoločnej štátnej hranici, analyzovali stav jej kontroly a vymenili si informácie o otázkach týkajúcich sa prevencie páchania protiprávnej činnosti za obdobie roku 2023 a prvého štvrťroka 2024. Hlavnými hrozbami na spoločnej štátnej hranici naďalej ostáva organizovaná nelegálna migrácia cez štátnu hranicu zločineckými skupinami a pašovanie tovaru, najmä tabakových výrobkov cez hraničné priechody na štátnej hranici.

Strany zdôraznili potrebu pokračovať v aktívnej spolupráci týkajúcej sa prevencie a boja proti tomuto negatívnemu fenoménu prostredníctvom aktívnej spolupráce operatívnych jednotiek v boji proti nezákonnému prevozu ľudí, obchodovaniu s ľuďmi, pri odhaľovaní a v boji proti iným spôsobom páchania cezhraničnej trestnej činnosti. Strany konštatovali, že spolupráca operatívnych zložiek zostáva na pomerne vysokej úrovni, veľmi dôležitou naďalej ostáva výmena informácií v oblasti boja proti nelegálnej migrácii, ako aj rozvoj medzinárodnej a bilaterálnej spolupráce.

Okrem toho strany upozornili na dôležitosť v pokračovaní procesov, ktoré sú potrebné pre schválenie Protokolu medzi vládou Slovenskej republiky a Kabinetom ministrov Ukrajiny o zmene a doplnení Zmluvy medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Ukrajiny o hraničných priechodoch na spoločných štátnych hraniciach, o zavedení pešieho prekračovania cez hraničný priechod „Vyšné Nemecké – Užhorod“, o spustení prevádzky železničného osobného spojenia Kyjev

- Košice, vypracovaní návrhu Zmluvy o vykonaní zmien v Zmluve medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Ukrajiny o hraničných priechodoch na spoločných štátnych hraniciach zo dňa 15. júna 1995, najmä pokiaľ ide o zmenu charakteru medzinárodného železničného hraničného priechodu „Maťovské Vojkovce - Pavlovo“ z „pre prejazd nákladnej železničnej dopravy“ na „pre prejazd osobnej a nákladnej železničnej dopravy“, ďalej pokiaľ ide o zmenu v charaktere dopravy na medzinárodnom hraničnom priechode, ktorý je určený pre peších a automobilovú dopravu „Ubl'a - Malyj Bereznij“ z „pre osobnú dopravu a nákladnú dopravu do 3,5 t“ na „pre osobnú dopravu a nákladnú dopravu do 5 t“.

Hlavní hraniční splnomocnenci oboch strán pozitívne hodnotili výkon služby vo forme spoločných hliadok na slovensko-ukrajinskej štátnej hranici ako efektívny nástroj prevencie proti nelegálnej migrácii, ktorý účinne pomáha aj v boji proti páchaniu cezhraničnej trestnej činnosti. V súlade s Dohodou medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Správou Štátnej hraničnej služby Ukrajiny o spoločných hliadkach na slovensko-ukrajinskej štátnej hranici, podpísanej 30. októbra 2013 v Bratislave bolo v roku 2024 vykonaných 167 spoločných hliadok s Ukrajinou. Spoločné hliadky sa vzhľadom na prebiehajúci vojnový konflikt na Ukrajine vykonávali iba na území Slovenskej republiky.

Pozitívne hodnotili plnenie úloh stanovených v Pláne rozvoja spolupráce medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou zastúpenou úradom hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru a Správou štátnej pohraničnej služby Ukrajiny na roky 2023 - 2024. Strany sa zároveň dohodli na príprave Plánu rozvoja spolupráce medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou zastúpenou úradom hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru a Správou Štátnej pohraničnej služby Ukrajiny na roky 2025 – 2026, ktorý bude podpísaný korešpondenčnou cestou.

Spolupráca a komunikácia medzi oboma hlavnými hraničnými splnomocnencami prebiehala počas roku 2024 intenzívne aj formou osobných listov, ktoré sa týkali:

- poskytovania štatistických údajov k vybraným kategóriám občanov Ukrajiny, ktorí prekročili v stanovenom čase spoločnú štátnu hranicu, pričom ukrajinská strana neustále požaduje osobné údaje k týmto osobám. K uvedenému bolo ukrajinskej strane niekoľkokrát vysvetlené, že takéto údaje nebudú poskytované na základe platnej národnej aj medzinárodnej úpravy.
- organizácie školenia spoločných hliadok na spoločnej hranici, v ktorom sa dohodli termíny a kontaktné osoby, samotné školenia boli následne realizované na Riaditeľstve hraničnej a cudzineckej polície (ďalej len „RHCP“) Sobrance
- zapojenia sa do programu cezhraničnej spolupráce,
- personálnych zmien v hranično-splnomocneneckom aparáte,
- spolupráce operatívnych zložiek k podozreniam k prípadom organizovaného prevádzačstva.

Z dôvodu nárastu nelegálnej migrácie na slovensko-ukrajinskej hranici sa dňa 18. júla 2024 uskutočnilo stretnutie vedenia úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, riaditeľa RHCP Sobrance za účasti viceprezidenta Policajného zboru pre službu kriminálnej polície a migráciu s veliteľom Štátnej pohraničnej stráže Ukrajiny za účelom diskusie o situácii na slovensko-ukrajinskej štátnej hranici a výkone hraničného dozoru na zelenej hranici so zameraním na služobné zákroky pri pokusoch o zabránenie nelegálnym prekročeniam štátnej hranice.

Spolupráca hranično-splnomocneneckého aparátu Slovenskej republiky a Ukrajiny na úrovni hraničných splnomocnencov, ich zástupcov a pomocníkov prebiehala v roku 2024 bez problémov. Uskutočnili sa 4 oficiálne rokovania na úrovni hraničných splnomocnencov, 34 hraničných schôdzok na úrovni pomocníkov hraničných splnomocnencov k výmene informácií, výkonu služby a odovzdávania osôb v rámci readmisie a 4 stretnutia pomocníkov hraničných splnomocnencov k porovnaniu štatistických údajov.

Hraniční splnomocnenci sa vzhľadom na prebiehajúci vojnový konflikt na Ukrajine vzájomne informovali o stave a vývoji bezpečnostnej situácie na slovensko-ukrajinskej hranici, analyzovali stav jej ochrany a vymenili si informácie o otázkach a opatreniach, vedúcich k zabráneniu alebo odhaleniu páchania protiprávnej činnosti v priebehu roka 2024. Detailne tiež bola vedená diskusia o náraste

nelegálnej migrácie cez tzv. zelenú vonkajšiu hranicu, ktorej sa dopúšťali ukrajinskí muži utekajúci pred mobilizáciou.

Za účelom eliminácie nelegálnej migrácie a trestnej činnosti prevádzachstva na vonkajšej pozemnej hranici Slovenskej republiky s Ukrajinou sa dňa 2. a 3. augusta 2024 realizovala preventívno-represívna akcia.

Pohyb cez hraničné priechody na spoločnej slovensko-ukrajinskej hranici bol v hodnotenom období plynulý s tendenciou zvyšovania počtu registrovaných osôb a nárastu počtu registrovaných dopravných prostriedkov. Začiatkom roka 2024 z dôvodu blokovania hraničných priechodov pre nákladnú dopravu na poľsko-ukrajinskej hranici poľskými autodopravcami došlo k zvýšenému presunu kamiónov cez územie Slovenskej republiky smerom na Ukrajinu. Z uvedeného dôvodu bolo vyhlásené policajné opatrenie „KOLONA Vyšné Nemecké“, zamerané na zabezpečenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky, na radenie prichádzajúcich osobných a nákladných motorových vozidiel k hraničnému priechodu Vyšné Nemecké s cieľom predchádzania nárastu nákladnej dopravy a vytváraní kolón vozidiel pred hraničným priechodom a v prihraničných obciach (niekoľko kilometrové kolóny kamiónov smerovali až k mestu Michalovce). Opatrenie trvalo s menšími prestávkami až do 28. apríla 2024.

Spolupráca pri výmene štatistických a analytických informácií bola rozvíjaná na vysokej úrovni, pravidelne sa konali stretnutia expertov oboch strán za účelom porovnania štatistických údajov o nelegálnej migrácii na spoločnej hranici. Naďalej je potrebné pokračovať vo výmene informácií v záujme kontroly slovensko-ukrajinskej hranice a s cieľom uplatňovať ustanovenia Protokolu medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Správou Štátnej pohraničnej služby Ukrajiny o výmene informácií. Partnerské strany vysoko oceňujú efektívnosť výmeny analytických správ v oblasti nelegálnej migrácie pri spoločnom hodnotení hrozieb na slovensko-ukrajinskom úseku štátnej hranice. Spolupráca sa zameriavala najmä na oblasť boja proti nelegálnej migrácii, pašovaniu tovarov a preletov neznámych lietajúcich objektov v blízkosti slovensko-ukrajinskej štátnej hranice.

Ďalšie rokovanie hlavných hraničných splnomocnencov by sa v roku 2025 malo uskutočniť na území Slovenskej republiky. Samotná realizácia stretnutia však závisí od vývoja bezpečnostnej situácie na Ukrajine.

Česká republika

Právnym základom každoročného zasadnutia hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Českej republiky je článok 5 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o úprave režimu a spolupráci na spoločných štátnych hraniciach, podpísanej 29. októbra 1992 v Prahe a platnej od 3. mája 1993.

Dňa 10. septembra 2024 sa uskutočnilo v Prahe 30. riadne zasadnutie hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Českej republiky. Stretnutia sa zúčastnili za slovenskú stranu hlavný hraničný splnomocnenec Slovenskej republiky plk. Ing. Ján Dudáš a za českú stranu hlavný hraničný splnomocnenec Českej republiky plk. Mgr. Aleš Benedikt.

Hlavní hraniční splnomocnenci kladne vyhodnotili činnosť a výsledky spolupráce služieb v rámci hranično-splnomocneneckého aparátu. Kladne zhodnotili vzájomnú spoluprácu v rámci aparátu hraničných splnomocnencov na všetkých úrovniach, ktorá prispieva k výmene informácií o situácii na spoločnom úseku štátnej hranice a súvisiacich problémoch a ich riešení.

Zmluvné strany zhodnotili aktuálnu podobu a predpokladaný vývoj v oblasti legálnej i nelegálnej migrácie a zhodli sa, že prišlo k výraznému zníženiu počtu nelegálnych migrantov, k čomu prispeli bezpečnostné protimigračné opatrenia na území Srbskej republiky v priestore srbsko-maďarskej hranice. Vďaka nim prišlo k odklonu západobalkánskej migračnej trasy. V tomto kontexte je nutné naďalej venovať pozornosť situácii v oblasti západného Balkánu.

Hlavný hraničný splnomocnenec Českej republiky informoval o výraznom poklese migrácie na území Českej republiky v roku 2024; v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2023 bolo

zaznamenané zníženie o 19,6 % celkového počtu nelegálnej migrácie; v prípade tranzitnej nelegálnej migrácie bolo zaznamenané zníženie o 85,4 %.

Hlavný hraničný splnomocnenec Slovenskej republiky informoval o stave nelegálnej migrácie na území Slovenskej republiky pričom v roku 2024 zaznamenávame pokles o 94,4% a v oblasti sekundárnej tranzitnej migrácie pokles až o 99,9%. Zavedením opatrení na srbsko-maďarských hraniciach, ako i opatreniami v oblasti odhaľovania nelegálnej migrácie a prevádzachstva prijatými krajinami na migračnej trase prechádzajúcou územím Slovenskej republiky a Českej republiky, prišlo k odklonu migračného tlaku na trasu idúcu cez Bosnu a Hercegovinu v smere do Chorvátska, Slovinska a ďalej do cieľových štátov. Migračný tlak, ktorý tieto krajiny v súčasnosti zažívajú, je podobný tomu, aký bol na území Slovenskej republiky v predchádzajúcich dvoch rokoch. V súčasnom období na území Slovenskej republiky dominuje nelegálne prekročenie vonkajšej pozemnej hranice mimo hraničného prechodu (zelená hranica) s Ukrajinou, kde bol evidovaný nárast (o 284,74%, t. j. o 914 cudzincov). Ide o štátnych príslušníkov Ukrajiny, prevažne mužov, ktorí sa takýmto konaním vyhýbajú mobilizácii. Slovenská republika vo väčšine prípadov nie je cieľovou krajinou. Druhou najpočetnejšou je kategória tzv. „overstayer“ teda osôb, ktoré prekročili dobu oprávneného legálneho pobytu na území Slovenskej republiky (nárast o 292,96%, t. j. o 208 cudzincov).

Hlavný hraničný splnomocnenec Českej republiky informoval, že české úrady evidujú 368 533 aktívnych registrácií za účelom udelenia dočasnej ochrany štátnym príslušníkom Ukrajiny, čo predstavuje v prepočte na počet obyvateľov najvyššie číslo v rámci Európskej únie.

Hlavný hraničný splnomocnenec Slovenskej republiky uviedol, že na území Slovenskej republiky je evidovaných 151 324 registrovaných občanov Ukrajiny s dočasnou ochranou. Aktuálne sa zvyšuje počet občanov Ukrajiny, ktorí prechádzajú územím Slovenskej republiky do ďalších európskych štátov. V tomto kontexte je evidovaný zvýšený počet žiadostí o readmisiu občanov Ukrajiny zo Švajčiarska, ktorí tam žiadajú o azyl.

Hlavný hraničný splnomocnenec Českej republiky spomenul prebiehajúce expertné rokovanie k návrhu novej Zmluvy medzi Českou republikou a Slovenskou republikou o medzinárodnej policajnej spolupráci. Aktuálne česká strana pripravuje vyjadrenie k slovenskému návrhu z mája 2024. Je nutné prihliadať na doterajší vývoj a umožniť rozšírenie spolupráce najmä v oblasti výmeny informácií.

Na rokovaní obe strany zdôraznili nutnosť efektívnej ochrany vonkajšej hranice schengenského priestoru Európskou pohraničnou a pobrežnou strážou; zhodli sa, že fenomén nelegálnej migrácie nie je možné riešiť bez zapojenia príslušných štruktúr Európskej únie. Je potrebné zvýšiť odhaľovanie osôb nelegálne sa nachádzajúcich na území členských štátov Európskej únie a realizovať ich návrat do zeme pôvodu v súlade s platnou legislatívou a bez zbytočného predlžovania ich zotrvania v schengenskom priestore. Nevyhnutnou súčasťou týchto opatrení je i spolupráca príslušných orgánov v oblasti odhaľovania prevádzachstva a obchodu s ľuďmi.

Zmluvné strany vyzdvihli aktivity zúčastňovať sa spoločných operácií Európskej pohraničnej a pobrežnej stráže. Hlavný hraničný splnomocnenec Slovenskej republiky uviedol, že príslušníci Policajného zboru boli vyslaní v roku 2024 najmä do operačných aktivít do krajín západného Balkánu a v nižšom počte i do stredomorských štátov ako Španielsko, Taliansko a Grécko.

Intenzívna komunikácia medzi zmluvnými stranami prebiehala aj formou osobných listov, ktoré sa týkali zmien v personálnom obsadení úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, ako i Riaditeľstva služby cudzineckej polície Českej republiky a organizačného zabezpečenia uskutočnených bezpečnostno-represívnych akcií.

Mimoriadne stretnutie na úrovni riaditeľov sa uskutočnilo dňa 23. februára 2024 v Holíči. Predmetom rokovania boli výsledky opatrení na srbsko-maďarskej hranici, ako aj opatrení prijatých vládou Slovenskej republiky na vnútorných hraniciach. Česká strana bola informovaná, že Slovenská republika kompletne zmenila prístup k riešeniu nelegálnej migrácie, pristúpila k zaistovaniu migrantov bez dokladov totožnosti do útvarov policajného zaistenia pre cudzincov s obmedzením

osobnej slobody, čo viedlo k snahe tranzitovať cez naše územie skryte alebo k snahe úplne sa nášmu územiu vyhnúť. V rámci nového prístupu riešenia nelegálnej migrácie a jej prípadného možného nárastu v budúcnosti, úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru vypracoval trojstuňový plán, v ktorom sa prijaté opatrenia odvíjajú od týždenného počtu zadržaných migrantov. V spolupráci so sekciou krízového riadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky prebieha tipovanie objektov, ktoré by boli vhodné na prípadnú obnovu kontrol na vnútorných hraniciach, tak aj objektov vhodných na zaistenie väčšieho počtu migrantov, ak presiahnu kapacity útvarov policajného zaistenia pre cudzincov. Slovenská strana informovala o pripravovanej bezpečnostno-represívnej akcii naplánovanej na marec 2024 a zároveň požiadala českú stranu o zapožičanie techniky a zároveň českú stranu pozvala zúčastniť sa. Česká strana so žiadosťou súhlasila, vďaka čomu sa dňa 6. marca 2024 na bývalom hraničnom priechode Čuňovo – Rajka konala prehliadka a ukážka materiálno-technického zabezpečenia Polície Českej republiky využívaného na odhaľovanie nelegálnej migrácie.

Nadalej je pozitívne hodnotený výkon spoločných hliadok, ktoré plnia významnú úlohu pri výmene informácií, ako aj v oblasti preventívnych opatrení zabraňujúcich cezhraničnej kriminalite a porušovaniu verejného poriadku. Spoločné hliadky a ich činnosť sú pozitívne hodnotené verejnosťou v oboch krajinách, zároveň sú dôležitým nástrojom boja proti organizovanej nelegálnej migrácii. Na základe rokovaní príslušných hraničných splnomocnencov došlo od marca 2024 k znovuobnoveniu výkonu spoločných hliadok na slovensko-českej hranici Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave, Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trenčíne a Krajského riaditeľstva polície Juhomoravského kraja. V ostatných úsekoch spoločnej štátnej hranice sú spoločné hliadky realizované kontinuálne. V roku 2024 bolo na slovensko-českej hranici realizovaných spolu 120 spoločných hliadok, striedavo na území oboch štátov.

Pozitívne je možné hodnotiť aj spoluprácu v rámci výmeny informácií prostredníctvom Spoločného kontaktného pracoviska Hodonín - Holíč. Spoločné pracovisko sú dôležitým prvkom vzájomnej spolupráce policajných orgánov Európskej únie a sú nenahraditeľným miestom pre operatívnu výmenu informácií.

31. riadne zasadnutie hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Českej republiky je plánované v roku 2025 v Slovenskej republike.

Poľská republika

Právnym základom každoročného zasadnutia hlavných hraničných splnomocnencov je článok 22 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Poľskou republikou o právnych vzťahoch a spolupráci na spoločnej štátnej hranici, podpísanej 6. júla 1995 vo Varšave a platnej od 16. februára 1996.

29. riadne zasadnutie hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Poľskej republiky sa uskutočnilo 10. septembra 2024 v Prahe. Na stretnutí sa zúčastnili za slovenskú stranu hlavný hraničný splnomocnenec Slovenskej republiky plk. Ing. Ján Dudáš a za poľskú stranu zástupca hlavného hraničného splnomocnenca Poľskej republiky brig. gen. Grzegorz Niemiec. Hlavný hraničný splnomocnenec Slovenskej republiky a zástupca hlavného hraničného splnomocnenca Poľskej republiky pozitívne hodnotili činnosť hranično-splnomocnenského aparátu na všetkých úrovniach. Strany potvrdili, že spolupráca zostáva na trvalo vysokej úrovni v súlade s Dohodou medzi Slovenskou republikou a Poľskou republikou o spolupráci v boji proti trestnej činnosti a o spolupráci v prihraničných územiach podpísanej vo Varšave 23. marca 2014. Bola zdôraznená dôležitosť výmeny informácií v súvislosti so zvýšenou hrozbou nelegálnej migrácie. Potvrdením pozitívnej spolupráce sú stretnutia hraničných splnomocnencov, počas ktorých dochádza k výmene informácií relevantných pre vzájomnú koordináciu aktivít prispievajúcich k bezpečnosti a k riešeniu aktuálnych otázok na spoločnom úseku hraníc.

Na území Slovenskej republiky je v hodnotenom období roka 2024 v oblasti nelegálnej migrácie zaznamenaný pokles o 94,4% a v oblasti sekundárnej tranzitnej migrácie pokles až o 99,9%. Ide o výraznú zmenu v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku, kedy na územie Slovenskej republiky prichádzali tisíce migrantov zo západobalkánskej pozemnej migračnej trasy (prevažne Sýrčanov) v snahe prejsť územím Slovenskej republiky do Nemecka.

Významný vplyv na aktuálny stav majú opatrenia zamerané na odhaľovanie nelegálnej migrácie a boj s prevádzacstvom prijaté vo viacerých krajinách na migračnej trase prechádzajúcej územím Slovenskej republiky, pričom najvýznamnejší dopad mali opatrenia zavedené v blízkosti srbsko-maďarskej štátnej hranice. Ich zavedením došlo k odklonu značného migračného tlaku na trasu prechádzajúcu cez Bosnu a Hercegovinu v smere do Chorvátska, Slovinska a ďalej do cieľových krajín. Súčasný migračný tlak v týchto krajinách je podobný tomu, aký bol na území Slovenskej republiky v posledných dvoch rokoch.

V súčasnosti na území Slovenskej republiky dominuje nelegálna migrácia cez vonkajšiu pozemnú hranicu s Ukrajinou mimo hraničný priechod (nárast o 284,74%, t. j. o 914 cudzincov), cez ktorú prechádzajú takmer výlučne ukrajinskí muži v odvodovom veku vyhýbajúci sa mobilizačnej povinnosti. Druhou najpočetnejšou je kategória tzv. „overstayer“ teda osôb, ktoré prekročili dobu oprávneného legálneho pobytu na území Slovenskej republiky (nárast o 292,96%, t.j. o 208 cudzincov).

Slovenská strana informovala, že v záujme zachovania aktuálneho trendu v oblasti sekundárnej tranzitnej migrácie zvýšila počet bezpečnostno-represívnych opatrení, pričom realizovala aj akcie pokrývajúce celé územie Slovenskej republiky. Súčasťou bezpečnostno-represívnej akcie dňa 6. marca 2024 bola prehliadka a ukážka materiálo-technického zabezpečenia využívaného na odhaľovanie nelegálnej migrácie, ktoré v rámci spolupráce poskytlo Riaditeľstvo služby cudzineckej polície Českej republiky. Z dôvodu nárastu neoprávnených vstupov cez vonkajšiu pozemnú hranicu Slovenskej republiky, ako aj zvýšený počet zadržaných prevádzáčov sa v dňoch 2. a 3. augusta 2024 konala preventívno-represívna akcia zameraná na elimináciu nelegálnej migrácie a trestnej činnosti prevádzacstva na vonkajšej pozemnej hranici Slovenskej republiky s Ukrajinou.

Strany pozitívne hodnotili vzájomnú výmenu informácií, ktorá prebieha na bilaterálnej báze už od roku 2015, a to formou týždennej výmeny informácií, najmä o zistených prípadoch sekundárnej tranzitnej nelegálnej migrácie. Pravidelná výmena informácií a štatistík je hodnotená ako pozitívna a užitočná. Informácie zasielané poľskou stranou sú využívané pri analýze rizík.

Strany zdôraznili, že v záujme zachovania bezpečnosti v schengenskom priestore je potrebné prijať účinné opatrenia zamerané na posilnenie ochrany vonkajších hraníc Európskej únie a udržanie vysokej úrovne kontroly na vonkajších hraniciach schengenského priestoru. Na dosiahnutie uvedeného cieľa je potrebná spolupráca strán v boji proti nelegálnej migrácii a odhaľovaní pašovania a obchodovania s ľuďmi. Zároveň je potrebné udržiavať vysokú mieru odhaľovania osôb neoprávnene sa zdržiavajúcich na území členských štátov Európskej únie a zabezpečiť ich návrat do krajín pôvodu, v súlade s platnými predpismi a bez zbytočného predlžovania ich pobytu v schengenskom priestore.

Pozitívne bola hodnotená aj činnosť spoločných hliadok, ktoré sú dôležitým článkom spolupráce medzi oboma stranami. Táto forma spolupráce bola dôležitá pri dočasnom obnovení hraničných kontrol na úseku slovensko-poľských hraníc v období od 4. októbra 2023 do 2. marca 2024. Úlohy príslušníkov podieľajúcich sa na spoločných hliadkach boli zamerané na boj proti nelegálnej migrácii (páchatateľov priestupkov a trestných činov súvisiacich s touto činnosťou). Výmena informácií a skúseností medzi funkcionármi Slovenskej republiky a Poľskej republiky pozitívne ovplyvňuje efektivitu spolupráce. Okrem toho majú spoločné hliadky pozitívny ohlas aj na strane verejnosti. Počas výkonu spoločných hliadok neboli zaznamenané žiadne spory ani nejasnosti. V roku 2024 bolo na slovensko-poľskej hranici realizovaných spolu 89 spoločných hliadok, striedavo na území oboch štátov.

Strany pozitívne hodnotili efektívnosť práce pri výmene informácií a dožiadaní prostredníctvom Centier policajnej a colnej spolupráce Trstená – Chyžne (v roku 2024 bolo zrekonštruované z prostriedkov zahraničnej pomoci), Barwinek - Vyšný Komárnik a ich úlohu pri organizovaní a koordinácii spoločných hliadok pri dočasnom obnovení kontroly hraníc.

30. stretnutie hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Poľskej republiky v roku 2025 je plánované na území Slovenskej republiky.

Maďarsko

Právnym základom zasadnutí hlavných hraničných splnomocnencov je článok 6 odsek 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou o režime a spolupráci na spoločnej štátnej hranici z 29. júna 1995, podľa ktorej sa hlavní hraniční splnomocnenci majú schádzať na riadnych pracovných poradoch raz za rok, striedavo na území oboch zmluvných strán.

17. rokovanie hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Maďarska sa uskutočnilo 14. novembra 2024 v Budapešti. Rokovania sa zúčastnil hlavný hraničný splnomocnenec Slovenskej republiky plk. Ing. Ján Dudáš a hlavný hraničný splnomocnenec Maďarska generál major. Dr. János Zoltán Kuczik.

Hlavní hraniční splnomocnenci na stretnutí vyhodnotili výsledky vzájomnej spolupráce. Zhodli sa, že súčinnosť medzi maďarskými a slovenskými splnomocnencami je na výbornej úrovni. V činnosti hraničných splnomocnencov sa nevyskytol taký problém, ktorý by museli riešiť hlavní hraniční splnomocnenci. Plneniu a riešeniu úloh vo veľkej miere napomáhala priebežná vzájomná výmena informácií. V oblasti výmeny informácií ocenili činnosť a efektívnosť práce pri vybavovaní dožiadaní prostredníctvom spoločných kontaktných pracovísk Čunovo – Rajka, Slovenské Ďarmoty – Balassagyarmat a Slovenské Nové Mesto - Sátoraljaújhely. Zdôraznili význam a potrebu intenzívnej výmeny operatívnych informácií osobitne medzi príslušnými orgánmi určenými na boj proti nelegálnej migrácii, odhaľovanie prevádzachstva a obchodovania s ľuďmi. Pozitívne bola hodnotená aj činnosť spoločných hliadok, ktoré sú dôležitým článkom spolupráce medzi oboma stranami a je efektívnym nástrojom pri predchádzaní nelegálnej migrácii.

Hlavní hraniční splnomocnenci si vymenili informácie v oblasti vývoja situácie na štátnych hraniciach vo vzťahu k oboj zmluvným krajinám. Výmena informácií vo vzťahu k vývoju nelegálnej migrácie a rozvoj medzinárodnej spolupráce medzi príslušnými orgánmi plniacimi úlohy na úseku hraníc ostávajú naďalej dôležitými oblasťami spolupráce. Zdôraznili význam vzájomnej spolupráce v oblasti bezpečnosti a verejného poriadku na maďarsko-slovenskej štátnej hranici a v prihraničných oblastiach.

Hlavní hraniční splnomocnenci zdôraznili, že v záujme zachovania bezpečnosti v priestore vnútorných hraníc je potrebné prijímať efektívne opatrenia a realizovať aktívnu kontrolu na úseku vonkajších hraníc schengenského priestoru. Zároveň je potrebné zvýšiť odhaľovanie osôb nelegálne sa nachádzajúcich na území členských štátov Európskej únie a realizovať ich návrat do krajín pôvodu v súlade s platnou legislatívou a bez zbytočného predlžovania ich zotrvania v priestore Schengenu.

Hlavný hraničný splnomocnenec Slovenskej republiky informoval, že v rámci predchádzania a odhaľovania sekundárnej tranzitnej migrácie budú príslušné policajné orgány Slovenskej republiky vykonávať bezpečnostno-represívne akcie na úseku vnútorných hraníc, v prihraničnom území, ako aj vo vnútrozemí Slovenskej republiky. V roku 2024 sa na úseku hranice s Maďarskom uskutočnilo 5 bezpečnostno-represívnych akcií, ktoré boli zamerané na kontrolu komunikácií v prihraničnom území najmä v oblasti bývalých hraničných priechodov, kontrolu v rámci územia Slovenskej republiky s cieľom kontroly oprávnenosti pobytu a pohybu štátnych príslušníkov tretích krajín tranzitujúcich alebo zdržiavajúcich sa na území Slovenskej republiky, ako aj na vyhľadávanie zbraní, streliva a výbušnín, omamných a psychotropných látok, osôb neoprávnene prekračujúcich štátnu hranicu a vecí pochádzajúcich z trestnej činnosti. Súčasťou bezpečnostno-represívnej akcie dňa 6. marca 2024 bola

prehliadka a ukážka materiálno-technického zabezpečenia, ktoré v rámci spolupráce poskytlo Riaditeľstvo služby cudzineckej polície Českej republiky využívaného na odhaľovanie nelegálnej migrácie.

Hlavní hraniční splnomocnenci stanovili na rok 2025 nasledovné úlohy:

- Zabezpečenie dôsledného priebežného plnenia platných medzinárodných zmlúv a dohôd.
- Spolupráca pri predchádzaní narušeniu hraníc a hraničným udalostiam, prijatie všetkých potrebných opatrení na ich náležité objasnenie a vzájomné informovanie sa o výsledkoch ich objasnenia.
- Intenzívna spolupráca operatívnych orgánov určených na boj proti nelegálnej migrácii, odhaľovanie prevádzachstva a obchodovania s ľuďmi.
- Vzájomne informovanie sa o vývoji nelegálnej migrácie, jej smerovaní, skladbe osôb a použitých formách, metódach a nových skúsenostiach/trendoch.
- Pokračovanie v spoločnej hliadkovej službe, priebežné vyhodnocovanie spoločného výkonu služby v prihraničných oblastiach.
- Vzájomná výmena skúseností a spolupráca v oblasti vzdelávania príslušných orgánov oboch strán plniacich úlohy na úseku hraníc.
- Pravidelná kontrola hraničných znakov a bodov.

Spolupráca na úrovni hraničných splnomocnencov prebieha na dobrej úrovni a pravidelné stretnutia prispievajú k skvalitneniu cezhraničnej spolupráce. Pri odhaľovaní organizovaného zločinu v súvislosti so štátnou hranicou je zabezpečený pravidelný informačný tok, koordinácia síl a prostriedkov medzi výkonnými zložkami oboch strán. Zavedené opatrenia smerovali hlavne k zabráneniu nelegálnej migrácii, prevádzachstvu, proti organizovanému zločinu, prevážaniu omamných a psychotropných látok, zbraní a streliva, drog a taktiež k zabráneniu vývozu odcudzených motorových vozidiel. V hodnotenom období boli zaznamenané 2 cezhraničné prenasledovania z územia Maďarska na územie Slovenskej republiky a 1 cezhraničné prenasledovanie z územia Slovenskej republiky na územie Maďarska.

Pozitívne bola hodnotená aj činnosť spoločných hliadok, ktoré sú dôležitým článkom spolupráce medzi oboma stranami, ako aj výmeny informácií. V sledovanom období bolo vykonaných 711 spoločných slovensko-maďarských hliadok, z toho bolo 21 spoločných hliadok vykonaných v železničnej doprave.

Strany pozitívne hodnotili efektívnosť práce pri výmene informácií a dožiadaní prostredníctvom Spoločných kontaktných pracovísk Čunovo – Rajka, Slovenské Nové Mesto – Sátorajaujhely a Slovenské Ďarmoty – Balassagyarmat, ktoré sa podieľalo aj na príprave stretnutí hraničných splnomocnencov.

18. stretnutie hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Maďarska v roku 2025 by sa malo uskutočniť na území Slovenskej republiky.